

מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב פונה לציבור בהזמנה להשמיע עמדתו בדבר תיקון כללי תאגידיים לעניין שפכי מפעלים המוזרמים למערכות ביוב

בישיבתה מיום 3.11.2016 דנה מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב בטיוטת כללי תאגידיים (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב) (תיקון מס. 2) התשע"ז-2016 ואישרה את פרסומה לשמיעת עמדות הציבור.

ניתן לעיין בטיוטות הכללים באתר האינטרנט של הרשות הממשלתית למים ולביוב, בעמוד מועצת הרשות בכתובת www.water.gov.il (לשונית "כללים לשמיעת עמדות הציבור").

הציבור מוזמן להביא בפני מועצת הרשות את עמדתו בנוגע לטיוטת הכללים בכתב בלבד באמצעות פקס שמספרו 03-6369750 או בדוא"ל לכתובת council@water.gov.il.

על העמדות להגיע למזכירות המועצה לא יאוחר מיום ב' ה-21.11.2016 בשעה 12:00.

מוצע לשולח לוודא קבלת עמדתו עד המועד האמור בטלפון שמספרו: 03-6369600/5.

המגיש יציין בפתח נייר העמדה את מי הוא מייצג. רשות המים תהא רשאית, על פי שיקול דעתה, להזמין חלק ממגישי העמדות להציג את עמדתם בפני הצוות המקצועי ברשות המים או בפני מליאת המועצה.

רשות המים רשאית להשתמש בתוכן המסמכים שיוגשו לה במסגרת הליך זה לצורך גיבוש עמדתה, לפני הגשתה לאישור המועצה, וכן לפרסמם באתר האינטרנט של הרשות. יובהר, כי עצם הגשת מסמך העמדה כתגובה לפניה זו מהווה הסכמה לפרסום, כאמור.

מזכירות המועצה

פורסם באתר האינטרנט של הרשות ביום 6.11.2016

כללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), (תיקון מספר 2) התשע"ז-2016

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 33 ו-51(ב)(2) לחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001¹ (להלן – החוק) ולאחר שקוימו הוראות סעיף 107 לחוק, קובעת מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב כללים אלה:

1. תיקון סעיף 2 בסעיף 2 (לכללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), התשע"ד-2014²

(להלן - הכללים העיקריים), אחרי ההגדרה "מפעיל מט"ש" יבוא:

"מפעל משותף" - מתחם מקרקעין בעל מד מים ראשי או מד מים משוייך כהגדרתם בכללי תאגידי מים וביוב (אמות מידה והוראות בעניין הרמה, הטיב והאיכות של השירותים שעל חברה לתת לצרכניה), תשע"א-2011³ ובו מצויים מספר מפעלים".

2. תיקון סעיף 4 בסעיף 4 (א) לכללים העיקריים יבוא -

(1) אחרי המילה "לשנתיים" יבוא, "ככל הניתן, בסוף השנה הקלנדרית";

(2) במקום המילה "בהיוועצות" יבוא, "בהסכמה";

(3) אחרי המילים "שפכי החברה" יבוא - "באין הסכמה בין החברה למפעיל המט"ש בדבר תכנית כאמור, יכריע ממונה סביבה בהיוועצות עם ממונה שפכי תעשייה, לאחר שנתן לצדדים הזדמנות להשמיע את טענותיהם".

3. תיקון סעיף 11 בסעיף 11 לכללים העיקריים יבוא:

(1) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) במפעל משותף ובהעדר הסכמה בינו לבין המפעלים בתחומו יחולו ההוראות הבאות:

(1) במקרים בהם מותקנים בכל אחד מהמפעלים מדי מים משוייכים, יוטלו

החיובים על כל אחד מהמפעלים לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב);

(2) במקרים בהם לא מותקנים באף אחד מהמפעלים מדי מים משוייכים, יוטלו

החיובים על המפעל המשותף, לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב);

(3) במקרים בהם מותקנים רק בחלק מהמפעלים מדי מים משוייכים, יוטלו

החיובים על מפעלים אלה לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב), יתרת החיוב

בהתאם לכמויות המים תוטל על המפעל המשותף.

(2) במקום סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ה) על אף הקבוע בסעיפים קטנים (א) ו-(ב):

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 454; התשע"ג, עמ' 174.

² ק"ת התשע"ד, עמ' 1341.

³ ק"ת התשע"א, עמ' 1395.

(1) בוצע דיגום לפי סעיף 9 לכללים אלה, לא תחייב חברה מפעל בתשלום לפי סעיף זה אלא אם כן קיבלה לכך את אישורו מראש ובכתב של ממונה שפכי תעשייה;

(2) נמצאו בשפכי המפעל שפכים בניגוד לסעיף 3(א) ובבדיקה שערכה החברה נמצא כי בדיגום הקודם שנערך למפעל לא נמצאו שפכים כאמור, על אף הקבוע בסעיף קטן (ד), תחייב החברה את המפעל בעד מחצית התקופה שחלפה ממועד הדיגום האחרון לפי תכנית הניטור או בעד תקופה של 45 ימים, לפי הקצרה מבניהן.

4. תיקון התוספת הראשונה
בתוספת הראשונה לכללים העיקריים, בפרט 1 יבוא:

(1) בפרט משנה (1) לאחר המילה "שדה" יבוא: "אלא אם כן הוכיח המפעל כי הוא עומד בהוראת סעיף 4 לתקנות המים (מניעת זיהום מים)(ערכי הגבה שך שפכי תעשייה) תשס"ד-2003⁴

(2) בפרט משנה (18), אחרי המילה "TSS", יבוא: "ובלבד שריכוז ה-TSS יעלה על הערך המופיע בטור ב' שבתוספת השניה".

5. תיקון התוספת השלישית
בתוספת השלישית לכללים העיקריים יבוא:

(1) בפרט 2 בטור א', בסופו, יבוא- "למעט מפעלים כאמור שצריכת המים הכללית שלהם קטנה מ- 5 מטר מעוקב ליום והוכיחו לחברה על ביצוע נאות של טיפול מקדים בשפכים";

(2) בפרט 8 בטור ג', יוסרו המילים "סריקה דו שנתית כמותית של VOC ו-S-VOC";

(3) בפרט 9 בטור ג', יוסרו המילים "סריקה דו שנתית כמותית של VOC ו-S-VOC";

(4) בפרט 10 יבוא-

(1) בטור א', בסופו, יבוא- "שצריכת המים שלהם גדולה מ- 2 מטר מעוקב ליום";

(2) בטור ג', יוסרו המילים "VSS ו-סריקה חד שנתית כמותית של VOC";

(5) בפרט 11 בטור ג', יוסרו המילים "MTBE, BTEX", סריקה חד שנתית כמותית של VOC ו-S-VOC";

(6) בפרט 15 בטור ג', יוסרו המילים "סריקה חד שנתית כמותית של VOC ו-S-VOC";

(7) בפרט 16 בטור ג', יוסרו המילים "סריקה כמותית של VOC ו-S-VOC";

(8) בפרט 17 בטור ג', יוסרו המילים "סריקה דו שנתית כמותית של VOC ו-S-VOC";

⁴ ק"ת התשס"ד עמ' 36.

(9) בפרט 18 בטור ג', יוסרו המילים "סריקה כמותית של VOC ו-S-VOC";

(10) בפרט 19 בטור ג', במקום המילה "VSS" יבואו המילים "שמנים ושומנים".

תחילה (תחילתם של כללים אלה ביום _____) (להלן - יום התחילה).

משה גראזי

יושב ראש מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב (בפועל)

התשע"ז _____

(2016 _____)

(חמ 4206-3)

דברי הסבר

בשלהי שנת 2014 נכנסו לתוקפם הכללים שבכותרת. בשנתיים האחרונות ולאחר יישום הכללים עלה הצורך בהבהרות והנחיות שונות הקשורות בין היתר לתכנית הניטור ואופן חישוב החריגות.

בטיוטה זו מוצע לעגן חלק מהנחיות ממונה סביבה וממונה שפכי תעשייה בכללים שפורסמו זה מכבר מכוח סמכותם בהתאם לסעיף 5 לכללים וזאת בנוסף לתיקונים נוספים המוצעים בכללים אלה.

זאת ועוד, בטיוטה זו הוכנסו שינויים נוספים הן בהתייחס למתחמים מעורבים והן כאלה המקנים לתאגיד סבירות ושקול דעת בבואם לקבוע את משך תקופת החיוב למפעלים. שינויים אלה הינם תולדה של שימוע ציבורי שפורסם לפני כשנה וזאת בצירוף טיוטת כללי תעריפים חדשה המפחיתה את התעריפים בכ- 50% מהתעריפים הקיימים כיום.

עוד יובהר כי לאור הערות שהתקבלו במסגרת השימוע ולנוכח השינויים בכללי התעריפים אשר הביאו להידוק נוסף של המתודולוגיה ולהפחתה כוללת של התעריפים, רשות המים בדעה כי אין הכרח לכלול הוראה בכללים המעניקה שיקול דעת נוסף לחברה לענין החיובים, בדומה להוראה שהופיעה בטיוטה הקודמת שהופצה לשימוע.

בענין זה נבקש להפנות תשומת הלב להוראת סעיף 11 (ד)1 הקיימת בכללים בכר כיום אשר יש בה גמישות מסויימת לתאגיד לחייב מפעל על תקופת חיוב קצרה יותר.

עוד נפנה לתוספת המוצעת בסעיף קטן (ה) פסקה (2), בהצעה דנן, אשר נועדה להתחשב במקרים בהם הממצא החריג שבדיגום לא משקף את ההיסטוריה החיובית של המפעל בנוגע להזרמת שפכים נשוא הדיגום.

כאמור, נוכח תגובות שונות ונוכח בחינת עשרות רבות של מקרים, הוחלט כי הנוסח המוצע בטיוטה זו משקף בצורה הנאותה ביותר את מכלול השיקולים והאיזונים בנוגע לקביעת החיובים נשוא התעריפים.

תיקון סעיף ההגדרות

הוספת הגדרה "מפעל משותף" - מתחם מקרקעין בעל מד מים ראשי או משוייך ובו מספר מפעלים. הגדרה זו מתייחסת למתחמים ובכלל זה קניונים, אזורי מסחר מעורבים וכיוצא באלה.

תיקון סעיף 4 (א):

בתיקון זה מוצע בין היתר להבהיר ולהסדיר כדלקמן:

1. מועד הגשת תכנית הניטור - מוצע להבהיר כי תכנית הניטור תוגש ככל הניתן בסוף השנה הקלנדרית. תכנית הניטור מאושרת שנתיים קדימה ולצורך האחידות והסדר מוצע שזו תוגש לאישור ככל הניתן בסוף השנה בה יש לאשרה.
2. תאום תכנית הניטור מול מפעיל המט"ש - נוכח פניות שונות מצד מטש"ים מוצע לקבוע (כפי שהיה מוסדר בכללים הקודמים) כי תכנית הניטור תתואם מול מפעיל המט"ש, כאשר במקרים בהם לא תהיה הסכמה בין החברה למפעיל המט"ש, יכריע בעניין זה ממונה סביבה בהיוועצות עם ממונה שפכי תעשייה.

תיקון סעיף 11:

תיקון סעיף קטן (ג)- בתיקון זה מוצע להסדיר הנחיות שונות של רשות המים באשר לאופן חיוב מתחמים שונים בתעריפי שפכי מפעלים.

בין היתר מוצע לקבוע כי במפעל משותף כהגדרתו בכללים אלה (ובכלל זה כדוגמת מתחמי קניות, מתחמי תעשייה, מבנים מעורבים של משרדים ותעשייה, קניונים ועוד) יחולו ההוראות הבאות-

1. במקרה בו לכל אחד מהמפעלים במפעל המשותף מד מים משוייך כהגדרתו בכללי אמות המידה והוא נכלל בתכנית הניטור של החברה, החיוב של המפעלים הללו בעד הזרמת שפכי מפעלים יהיה בהתאם לקבוע בסעיפים א' ו-ב לכללים, קרי, חיוב בעד הזרמת שפכי תעשייה בהתאם לכמויות המים של כל אחד מאותם מפעלים ובהתבסס על אופי השפכים ותהליכי הייצור והניקוי של כל מפעל ומפעל.
2. במקרה אחר שבו לא מותקנים מדי מים משוייכים באף אחד מהמפעלים, אזי במקרה זה יוטל החיוב בעד הזרמת שפכי מפעלים במלואו על המפעל המשותף שכן אין מקום לדיגום אותו מפעל.
3. במקרה השלישי בו רק לחלק מהמפעלים במפעל המשותף מדי מים משוייכים, יוטל החיוב על אותם מפעלים בעלי מדי המים, כאשר יתרת החיוב בהתאם ליתרת כמויות המים תוטל על בעל המפעל המשותף.

תיקון סעיף קטן (ה)-

מוצע להפוך את סעיף קטן (ה) לפסקת משנה (1).

מוצע להוסיף פסקת משנה (2) לפיה – מפעל בו נמצאו בדיגום מסויים שפכים חריגים או אסורים ובדגימה הקודמת הסמוכה במפעל לא נמצאו שפכים כאמור, קרי, לא נמצאו כל חריגות בשפכים האסורים ו/או החריגים מכל מן וסוג שהוא, אזי למרות הקבוע בסעיף קטן (ד) לפיו על החברה לחייב את המפעל בהתאם לכללי התעריפים ותקופת החיוב הקבועה, יחוייב המפעל על ידי החברה על חצי מתקופת החיוב או על 45 ימים, לפי התקופה הקצרה מבניהן.

תיקון זה בא להסדיר סיטואציות בהן החריגות בשפכים החריגים ו/או האסורים שנמצאו בשפכי המפעל אינן מייצגות את איכות השפכים השגרתית במפעל. באותם מקרים מוצע לקבוע כי נוכח העובדה והשפכים אינם מייצגים את שפכי המפעל באופן תדיר, יחוייב המפעל על מחצית מתקופת החיוב. תיקון זה אף עולה בקנה אחד בצורה טובה יותר עם הרציונליים והמטרות של כללי התעריפים בעניין זה.

תיקון התוספת הראשונה-

בפרט משנה (1)- בתיקון זה מוצע להוסיף שמפעל רשאי לחרוג מהערך הקבוע לפרמטר זה בהתאם להוראת סעיף 4 לתקנות המים (מניעת זיהום מים) (ערכי הגבה של שפכי תעשייה), התשס"ד 2003.

בפרט משנה (18)- בתיקון זה מוצע לקבוע שהחריגה ביחס TSS\VSS תחול רק על ערכי TSS הנחשבים שפכים חריגים בדומה לתיקון שנערך בשעתו לערכי ה COD/BOD. תיקון זה בא לדייק באופן נכון יותר את החיובים בעד חריגה מהיחס, במיוחד במקומות בהם שיפור באיכות השפכים כתוצאה מהימצאות מתקן קדם טיפול עלול להביא לתוצאה הפוכה, קרי, דווקא להימצאות חריגה מהיחס ולכן התיקון המוצע בא לתקן זאת.

תיקון התוספת השלישית-

פרט 2 בטור א' - מוצע להחריג מפעלים במגזר תעשייתי זה שצריכת המים הכללית שלהם קטנה מ- 5 מטר קוב ליום אשר הוכיחו לחברה כי אלו מטפלים טיפול נאות בשפכיהם.

תיקון זה בא להסיר את אותם מפעלים אשר השפעתם בין היתר על מערכת הביוב ובכלל זה על הסביבה הינה מינורית לחלוטין בהינתן שהללו מטפלים באופן נאות ותיקן בשפכיהם.

הסרת פרמטר VOC ו- SVOC - בתיקון זה מוצע לקבוע כי פרמטרים אלו יוסרו בפרטי משנה 8, 9, 11, 15, 16, 17 ו-18.
הסרת פרמטר BTEX, MTBE - בתיקון זה מוצע לקבוע כי פרמטרים אלו יוסרו מפרט משנה 11.

תיקון זה מוצע נוכח העובדה וגורמי המקצוע הן ברשות המים והן במשרד להגנת הסביבה הגיעו למסקנה היות ולפרמטרים אלה (נכון להיום) אין ערכי סף המותרים להזרמה למערכת הביוב בכללים אלה ו/או בתקנות אחרות אין מקום להמשיך ולדגום מפעלים בפרמטרים אלה במסגרת הכללים.

תיקון פרט 10- בתיקון זה מוצע להחריג מפעלים במגזר תעשייתי זה שצריכת המים הכללית שלהם קטנה מ- 2 מטר קוב ליום היות וגורמי המקצוע ברשות המים ובמשרד להגנת הסביבה סבורים כי במקרה ספציפי זה כמות השפכים אינה מהווה פוטנציאל לזיהום ועלויות המצריכות את תחולת הכללים.
כמו כן מוצע בפרט זה להסיר את הפרמטרים VOC ו-VSS וזאת נוכח העובדה כי במגזר תעשייתי זה אין כל חשש כי תהיה חריגה ביחס VSS \TSS. באשר לתיקון פרמטר VOC ראה לעיל.

תיקון פרט (19)- בתיקון זה מוצע להוסיף פרמטר שמנים ושומנים למגזר זה. יובהר כי בכללים הקודמים פרמטר זה נכלל בתוספת השלישית אך בשל טעות סופר פרמטר זה נשמט מהכללים שבפנינו. יחד עם זאת יובהר כי נוכח העובדה והתוספת השלישית הינה תכנית ניטור מינימאלית (בסיסית) לא היתה כל מניעה עד כה לדגום מגזר זה גם בפרמטרים הללו ובלבד שממונה סביבה אישר זאת בתכנית הניטור.
כמו כן מוצע בפרט זה להסיר את הפרמטר VSS וזאת נוכח העובדה כי במגזר תעשייתי זה אין כל חשש כי תהיה חריגה ביחס VSS \TSS.

תחולה- מוצע לקבוע כי תחולתו של תיקון זה עם פרסומו ברשומות.